

2020: nieuwe groene uitdagingen

Branchegenoten blikken vooruit op het nieuwe jaar

De naderende feestdagen zijn een mooie gelegenheid om de balans op te maken en (vooral) vooruit te kijken naar het nieuwe jaar. Wat zijn de (groene) voornemens? Welk hoofdpijndossier heeft een goede pijnstilling nodig? Wat zijn de toekomstige trends in de boomkwekerij? Het woord is aan Peter van Dongen (Telermaat), John Willemsen (InfoGroen), Jan van Hemert (Rovero) en Joost Nijssen (Bayer).

Auteur: Emiel te Walvaart

WELKE TRENDS ZIE JE VOOR 2020?

John Willemsen (InfoGroen): 'Bedrijven willen steeds meer een geïntegreerde softwareoplossing. Dit bespaart tijd en geeft meer overzicht. Voorheen werd er vaak stukje voor stukje geautomatiseerd, waarna je na een aantal jaren verschillende eilandjes had. Daar bouwt men ervaring mee op, maar dan ontstaat het probleem dat het dubbel werk kost om data van het ene naar het andere eilandje te krijgen. We zijn nu in de gelukkige omstandigheid dat het vak onze software waardeert. Je hebt nu één schermje waarop je toegang hebt tot alle functionaliteiten. Meer snelheid, overzicht en arbeidsbesparing. Naast geïntegreerd werken staat het werken in de cloud ook hoog op het wensenlijstje van de klant. Belangrijk is dat de basis goed is en dat vandaaruit de oplossing verder wordt uitgebouwd. In het verleden werd daar niet echt aandacht aan geschonken, ook al hadden we een mooie oplossing. Je ziet dat daar nu anders over wordt gedacht. De klant heeft tegenwoordig een betere focus en komt zelf met een wensenlijstje in plaats van af te wachten. Een ander punt is de omzetgroei; die was goed, het afgelopen jaar. Deze trend wordt in 2020 voortgezet. Een van de redenen is dat het in de sector nu beter gaat, waardoor er meer geïnvesteerd wordt. Er is sprake van schaarste voor een aantal producten en daardoor gaan de prijzen omhoog. Daar profiteert de kweker van.'

Peter van Dongen (Telermaat): 'Neem Bayer; die voorspelt binnen vijf jaar een halvering van het aantal toelatingen van gewasbeschermingsmiddelen in Nederland. De trend is dus vergroening in de hele breedte van de agrarische en tuinbouwsector, en dat zal ook niet meer stoppen. Ik hoop alleen dat de sector de tijd krijgt om zich aan te passen. Dat doen we al in een heel hoog tempo. Die snelheid moet niet nog hoger komen te liggen; dan komen we in de problemen. Want ik heb een zekere mate van wantrouwen tegenover de dossiers die er liggen: klopt de wetenschappelijke onderbouwing wel op basis waarvan de beslissingen worden genomen? Daar ben ik een beetje bang voor.'

Van Hemert (Rovero Systems): 'Het afgelopen jaar werd er door boomkwekers wat minder geïnvesteerd in onze Roll-Air-kas dan verwacht. Het was niet zo hectisch als de jaren ervoor; misschien juist wat normaler. Maar de vooruitzichten voor 2020 zijn goed. We hebben alweer een aantal zaken lopen en verwachten weer nieuwe investeringen. Daar is ook ruimte voor, want voor de meeste kwekers was 2019 een goed jaar. Voor veel kwekers is de Roll-Air-kas echt een uitkomst.'

WAT ZIJN DE 'GROENE VOORNEMENS' VOOR HET NIEUWE JAAR?

Van Dongen: 'We zitten in een situatie dat er steeds minder gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar zijn voor de boomteelt, en dat er minder middelen zullen worden geïntroduceerd door al dan niet emotie-gestuurde beslissingen van het Ctgb. Dit betekent dat de sector het zal moeten doen met minder 'chemische' middelen, die schadelijk zouden zijn, en dus naar groenere middelen moet. Maar met groene middelen alleen kom je er niet. Dan zul je een concept moeten uitdenken waarmee je een teelt kunt verbeteren. Het begint met resistentie, dus moet je een gewas kiezen dat beter tegen ziektes kan. Verder zou je planten die vanzelf al niet te handhaven zijn, niet meer moeten kweken en verkopen. We gaan dus naar een beperkter assortiment. Vervolgens moet je omstandigheden creëren die zorgen voor een minimale ziektedruk. Het betreft dan goede potgrond, de juiste manier van bemesten en bewateren, met druppelaars in plaats van grote beregeningsinstallaties. Als we dat goed voor elkaar hebben, blijven er nog wat plantversterkers en meststoffen over, waarmee we de plant gezond kunnen houden. Als dit alles niet mag baten, dan hoop ik toch dat er nog een paar middelen overblijven die ons kunnen helpen de plantjes in het schap van de grootwinkelbedrijven te krijgen. Daarnaast moet de consument ook niet langer verwachten dat alles perfect is. Als je een plantje bij het tuincentrum koopt, moet daar ook eens een beestje op kunnen kruipen. De consument moet dus wat makkelijker worden in zijn keuze en ook meedenken. Het groene denken houdt niet op bij ons.'

Willemsen: 'We willen nog meer functionaliteit vanuit GroenVision via de app Vision-Mobile beschikbaar stellen. Wij zijn al decenia bezig met de backoffice van het kantoor en de zorg dat alles goed verwerkt wordt. We proberen een zo goed mogelijk lijntje te realiseren tussen het kantoor en de werkzaamheden buiten. Er verdwijnen nogal eens allerlei papieren, etiketten en dergelijke door verschillende oorzaken. Wij willen onze klanten daarbij helpen doordat ze als het ware het kantoor in hun broekzak hebben zitten. Daarin wordt zwaar geïnvesteerd en wij hebben er de goede gereedschappen voor. Dit is voor ons de heilige graal voor volgend jaar. De bedrijfsvoering bestaat uit allerlei deelprocessen die we via een app hebben ontsloten of gaan ontsluiten, zodat er binnen een seconde up-to-date informatie is. Omdat het om seizoenswerk gaat, komt er periodiek een grote hoeveelheid werk op onze klanten af. Als je er dan wat schakels uit kunt halen, ben je op zulke cruciale momenten ook beter bij.'

Joost Nijssen (Bayer CropScience): 'Bayer wil zijn portfolio met groene middelen graag uitbreiden en samen met de praktijk werken aan een optimale inzet van deze middelen. We zien nog veel meer mogelijkheden dan er tot nu toe worden opgepakt. Dus we kijken uit naar het nieuwe jaar, om weer samen hiermee aan de slag te gaan. In de boomteelt heeft Bayer een breed pakket groene middelen, zoals Xentari, Bio 1020, Flipper, Sonata, Serenade en Contans. Hiermee kan een breed scala aan ziekten en plagen effectief worden bestreden. We werken ook nog steeds aan bredere etiketten bij deze middelen, zodat de boomkwekerijsector optimaal gebruik kan maken van het pakket groene middelen. Kortom, de boomkwekerijsector zal de komende jaren een slag moeten maken vanwege verdere verschraving van het pakket chemische middelen.'

van Hemert: 'Wij zijn producent van folietunnels en -kassen. Eén van onze belangrijkste producten is de Roll-Air-kas, die wij zelf hebben ontwikkeld en die wereldwijd wordt toegepast. De kas is revolutionair omdat hij een volledig te openen dek heeft. Het voordeel voor de kweker is dat hij de plant vanuit de kas kan opkweken en de kas ook kan gebruiken voor het afharden van gewassen. Dat kost minder logistieke handelingen, met als gevolg duurzamer werken: je hebt minder arbeid nodig en hoeft minder met machines rond te rijden om planten te vervoeren. Een andere pre is dat je een buitenklimaat in de kas creëert. Ook bij regenval kun je de kas openen, zodat een beregeningssysteem overbodig is. Rovero is continu bezig om dit systeem door te ontwikkelen, inspeland op de nieuwste behoeften en eisen van de kweker, en dit proces gaat in 2020 gewoon door.'

Verder zou het stikstofbeleid volgend jaar ook nog wel een rol kunnen spelen. Ik ken al wat kwekers bij wie de bouw stilligt vanwege de stikstofkwestie. Maar ik ga ervan uit dat het niet zo'n groot probleem wordt als in de veehouderij.

Ook de brexit is van invloed op de business van morgen. Normaal doen we ook zaken met Britse kwekers, maar afgelopen jaar was er weinig activiteit. We moeten afwachten wat er volgend jaar gaat gebeuren.'

WELK HOOFDPIJNDOSSIER GAAN WE NU ÉCHT OPLOSSEN EN WAT IS DE GESCHIKTE PIJNSTILLING?

Van Dongen: 'We hebben het afgelopen jaar te maken gehad met de eikenprocessierups, buxusmot en taxuskever. Dit zijn eigenlijk drie hoofdpijndossiers, tussen aanhalingstekens. Aan de eikenprocessierups kunnen we in feite niet zo veel doen, want eiken staan al honderden jaren in ons land. De oorzaak is het gebruik van steeds meer selectieve bestrijdingsmiddelen, waardoor een brede bestrijding niet mogelijk is. Hierdoor wordt veel andere methodes de pas afgesneden. We hebben een effectieve bestrijdingsmethode met minimale milieudruk, maar deze mag hier niet worden toegepast vanwege het gevaar voor andere rupsensoorten. In Nederland hanteren we onze eigen bestrijdingsmethoden, waardoor het probleem hier groter is dan elders. Op het gebied van gewasbescherming kan de Europese regelgeving veel en veel beter.

Het probleem van de buxusmot is ontstaan doordat we massaal buxussen in onze tuin zetten. We kregen zo een enorme monocultuur van buxus in Nederland. Bij de kwekers werd de buxusmot op een efficiënte manier bestreden, maar de consument liet het hierbij afweten. De buxusmot heeft geen natuurlijke vijand, met als gevolg dat er een plaag ontstond. Nu worden buxussen massaal afgevoerd, omdat niemand ze meer wil. Over drie jaar is er geen buxus meer te bekennen. Maar wij hebben deze monocultuur zelf aangejaagd en de gevolgen niet onderkend. De kwekers zitten nu met de handen in het haar omdat de buxussen niet meer worden verkocht. We hadden het kunnen zien aankomen, maar hebben te laat ingegrepen. Het derde hoofdpijndossier is de taxuskever. Daar zijn we zelf mede debet aan door het gebruik van eenzijdige insecticiden, die vrij snel resistent werden. De taxuskever, die ook op andere plantensoorten voorkomt, is heel lastig te bestrijden. Daar komt bij dat de tolerantie van larven van de kever bij de export van planten nul is. Wordt er iets gevonden, dan wordt de complete partij afgekeurd. Gelukkig blijft het nu nog binnen de perken, maar het zou rampzalig kunnen zijn voor onze export. Biologische bestrijding is mogelijk door de larven te bestrijden met aaltjes, maar deze methode moet zich technisch nog uitkristalliseren. Dat heeft echter tijd nodig en dan moeten we niet ingehaald worden door andere regelingen.'

Willemsen: 'Eigenlijk kan ik vanuit mijn vakgebied geen hoofdpijndossier vinden. Als softwareleverancier heb je de dag van morgen, volgende week of volgende maand al lang in beeld, maar je moet het "nog wel even doen". Met ons hoofd zijn we alweer een paar stappen verder. Software ontwikkelen is een voortdurend proces en je hebt een langdurige focus. Daar heb ik geen hoofdpijn van. We blijven met de klant in control bij de invoering van een softwaresysteem. En we hebben maandelijkse updates, zodat de druk minder groot is.'

Van Hemert: 'De pfas-problematiek kan menigeen toch wel enige hoofdpijn bezorgen. Een van onze klanten moest onlangs een stuk containerveld opruimen en de grond afgraven. Het kostte hem veel moeite om zijn grond af te voeren. Een ander issue dat op de voorgrond treedt, is de regelgeving. Het is soms best moeilijk voor een kweker om een vergunning te krijgen. Het verschilt nogal per gemeente of deze wel of niet meewerkt. Er is geen eenduidige richtlijn voor de foliekassenbouw in Nederland. Daar zou de overheid wat aan moeten doen.'

'Met ons hoofd zijn

we alweer een paar

stappen verder'

WE BEGINNEN AAN EEN NIEUW DECENNIUM. WAAR STAAT DE BOOMKWEKERIJ IN 2030? HOE ZIET DE SECTOR ER DAN UIT?

Van Dongen: 'Ik zie een positieve ontwikkeling: de boomkwekerij draagt bij aan de vergroening van Nederland. In dit opzicht staat onze sector niet onder druk. In hectares zullen we niet groeien, want de ruimte is op en dat is al jaren zo. Wel zal er verdere schaalvergroting optreden. Kleine bedrijfjes die niet meer aan al die regelgeving kunnen voldoen, worden overgenomen door de grotere ondernemingen die daartoe wel in staat zijn. Een andere trend is dat er steeds meer boven de grond in plaats van in de grond wordt geteeld, dus in substraatsystemen, waardoor je jaarrond kunt afleveren. Bovendien is grondgebonden teelt onderhevig aan nog zwaardere regelgeving op het gebied van bemesting, herbiciden enzovoort. De teelt in de volle grond neemt ook af door de schaarste van grond in ons land. Ten slotte zal onze sector ook specialistischer worden. We moeten niet in bedreigingen denken, maar in kansen. Als er een gewasbeschermingsmiddel verdwijnt, kun je als bedrijf ook uitvogelen hoe je het conceptmatig wel voor elkaar kunt krijgen. De Nederlandse land- en tuinbouw is juist heel goed in innovatief denken. Ruim twintig jaar geleden werd ook al geroepen dat de boomkwekerij in ons land op sterven na dood was, maar niets is minder waar: de boomkwekerij is misschien wel de meest bloeiende sector in de land- en tuinbouw.'

Willemsen: 'Voor het efficiënt verwerken van voorraden en orders zou het fijn zijn als er één standaard beschikbaar was voor de gehele sector. Samenwerking binnen de keten staat bij ons dan ook hoog in het vaandel. Als softwarebedrijf willen we stimuleren dat mensen handig en efficiënt werken. Dat roep ik al dertig jaar, maar de branchepartijen die er wat over te zeggen hebben, handelen op dat vlak niet of te weinig. Het zou mooi zijn als na al die tijd toch nog successen op dat gebied worden geboekt. Dan krijg je als sector vleugels. Dat heeft echter ook te maken met transparantie, en daaraan ontbreekt het bij sommige partijen, die dergelijke initiatieven dan ook niet omarmen. We hebben het in feite over de evolutie van de sector; het zou leuk zijn als daarin wat stappen worden gezet. Er zijn al signalen dat het lukt; daar word ik blij van, als mens en als bedrijf. We willen die samenwerking graag technisch faciliteren.'

Van Hemert: 'Ik denk dat de inzet van arbeidskrachten een belangrijk onderwerp wordt in de toekomst. Er zijn bedrijven die willen uitbreiden, maar daarvan afzien omdat ze niet voldoende gekwalificeerd personeel kunnen krijgen. Deels ligt het aan een gebrek aan interesse bij jongeren. Er is te lang ingezet op doorstuderen in bijvoorbeeld de ICT, met minder nadruk op praktijkscholen. Nu ontstaat het probleem dat je te weinig vakmensen hebt.'

Nijssen: 'De ambities zijn groot, maar het zal nog een behoorlijke uitdaging zijn om deze te realiseren. Innovaties moeten hierbij een sterke bijdrage leveren en we zullen zeker weer stappen zetten tot 2030. De natuur is echter slim en zal ons weer voor nieuwe uitdagingen stellen.'

'Kleine bedrijfjes die niet meer aan al die regelgeving kunnen voldoen, worden overgenomen door de grotere ondernemingen die daartoe wel in staat zijn'

Be social

Scan of ga naar:

www.boom-in-business.nl/article/31705/2020-nieuwe-groene-uitdagingen